

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI W RÓŻNYM WIEKU

NR (31) 3/2016

Z myślą o bezpieczeństwie

Publikację wspiera Grupa PZU SA

Publikację wspiera
Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Partnerem publikacji jest IASK

Nr (31) 3/2016

ISSN 2299-744X

ISBN 978-83-64559-04-4

arlrw.usz.edu.pl

ADRES REDAKCJI:

Al. Piastów 40b

71-065 Szczecin

Zespół redakcyjny:

Redaktor naczelna i redakcja naukowa: dr hab. prof. nadzw. Danuta Umiastowska

danuta_umiastowska@univ.szczecin.pl

tel. (91) 444 27 60

Sekretarz Redakcji: Milena Schefs

aktywnosc.sekretariat@gmail.com

Współpraca - recenzenci:

prof. dr hab. Wiesław Siwiński

prof. dr hab. Zbigniew Szot

dr hab. Rajmund Tomik prof. AWF

dr hab. Grażyna Kociuba prof. AWF

dr hab. Tadeusz Rynkiewicz, prof. UW-M

Korekta: Agnieszka Malinowska

Redakcja techniczna: Natalia Mirowska

Opracowanie graficzne, DTP: Maciej Umiastowski

Wydawca: Wydawnictwo Promocyjne „Albatros” Szczecin 2016

www.wydawnictwoalbatros91.pl

albatros91@wp.pl

TEORETYCZNE ASPEKTY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Zuzanna Gazdowska, Dariusz Parzelski

Właściwości psychometryczne polskiej wersji Inwentarza Pewności Siebie w sporcie (TSCI-PL) – badanie pilotażowe 5

Lilianna Jaworska, Natalia Tkacz, Paulina Morga, Joanna Szczepańska-Gieracha

Czynniki warunkujące skuteczność fizjoterapii osób starszych 17

Eligiusz Małolepszy

Sport w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1999–2016 (w kategorii seniorów) 29

FIZJOLOGICZNO-ZDROWOTNE PODSTAWY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Dorian Walczyk, Sandra Uba-Guminiak

Wpływ jogi na stan funkcjonalny w obrębie narządu ruchu 45

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI DOROSŁYCH

Joanna Kupczyk

Skuteczność fizjoterapii w przypadku kobiet w wieku starszym usprawnianych w warunkach turnusu rehabilitacyjnego 55

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA DZIECI I MŁODZIEŻY

Małgorzata Fortuna, Jacek Szczurowski, Rafał Szafraniec, Iwona Demczyszak,

Michał Gawlak, Anna Konieczna-Gorysz

Porównanie kształtowania się zdolności motorycznych u jedenastoletnich dziewcząt i chłopców w okresie siedmiu miesięcy na podstawie Międzynarodowego Testu Sprawności Fizycznej 72

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA ZAWODNIKÓW

Włodzimierz Starosta, Henryk Kos, Tadeusz Rynkiewicz

Zmiany poziomu zdolności odtwarzania zadanej wartości siły u zawodników pływania bezpośrednio po wykonaniu specyficznego wysiłku fizycznego w trzyletnim cyklu treningowym 80

Piotr Żurek, Włodzimierz Starosta, Mateusz Rynkiewicz, Tadeusz Rynkiewicz

Moc maksymalna kończyn dolnych jako jedno z kryteriów wytrenowania tenisistek na poziomie międzynarodowym 88

Eligiusz Małolepszy

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Sport w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1999–2016 (w kategorii seniorów)

Wstęp

W pracy przedstawiono miejsce sportu w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe (KZ LZS) w latach 1999–2016 w kategorii seniorów. Cezurą początkową jest rok 1999 – utworzenie KZ LZS, a końcową – połowa 2016 roku, bo do tego czasu realizowano kwerendę źródeł. W zakresie stanu badań w odniesieniu do powyższego problemu brak jest opracowania syntetycznego. Największe znaczenie poznawcze posiadają publikacje E. Małolepszego (wraz z jego współpracownikami)¹. W 2016 roku przypada 70-lecie działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. KZ LZS działa w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym.

---

¹ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009*, w: F. Kampka, S. Stępka (red.): *Wieś i ruch ludowy w Polsce i w Europie*, t. 2. *Idee, organizacje, środowisko*, Warszawa 2012, s. 439–457. Zob. także: E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Rekreacja fizyczna i sport dla wszystkich w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1989–2010*. w: A. Buková, K. Lukac (red.): *Rekreačný šport, zdravie, kvalita života. Monografie článkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*, Košice 2012, s. 197–204; E. Małolepszy, D. Bakota, A. Płomiński, *Sport w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu w latach 1999–2011. Zarys dziejów*, „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Kultura Fizyczna”, 2013 t. XII nr 2, s. 125–135; E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Sport i turystyka w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 2000–2012*, „Aktywność ruchowa ludzi w różnym wieku”, 2014 nr 1–4 (21–24), s. 31–42; D. Bakota, E. Małolepszy, A. Płomiński, *Sport w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Katowicach w latach 1999–2013*, [w:] M. Zowisto, J. Kosiewicz (red.), *Sport i turystyka w zwierciadle wartości społecznych*, Kraków 2015, s. 272–279.

Metodologia badań

W przygotowaniu pracy wykorzystano metodę analizy źródeł historycznych oraz inne metody: dedukcyjną, indukcyjną, syntetyczną, a także porównawczą. Sformułowano następujące pytania badawcze:

1. Jak kształtował się poziom sportu w działalności KZ LZS w latach 1999–2016 w kategorii seniorów?
2. Jakie rodzaje sportu (sport kwalifikowany, sport masowy) realizowano w KZ LZS?
3. Przedstawiciele jakich dyscyplin sportu osiągnęli sukcesy na arenie międzynarodowej?

Wyniki badań

Krajowe Zrzeszenie LZS corocznie organizowało Ogólnopolskie Igrzyska LZS². W ramach imprezy przeprowadzano konkurencje w następujących blokach: sportowym, rekreacyjno-turystycznym i integracyjnym (które nie były zaliczane do końcowej klasyfikacji). Igrzyska w każdym roku prowadzone były w systemie eliminacji od „środowiska” do finału centralnego. Wśród dyscyplin sportowych współzawodnictwem objęto jeździectwo, kolarstwo, lekkoatletykę, łucznictwo, podnoszenie ciężarów, tenis stołowy i zapasy. Rokrocznie w Ogólnopolskich Igrzyskach LZS brało udział około 2 000 uczestników. Warto jednak zwrócić uwagę, iż w ostatnich latach Ogólnopolskie Igrzyska LZS gromadziły około 1 000 uczestników³. W omawianym okresie Ogólnopolskie Igrzyska LZS odbyły się w 1999 roku w Kielcach (III), w 2000 roku w Białymstoku (IV), w 2001 roku w Spale (V), w 2002 roku w Zamościu (VI), w 2003 roku w Zielonej Górze (VII), w 2004 roku w Spale (VIII), w 2005 roku w Kielcach (IX), w 2006 roku w Siedlcach (X), w 2007 roku igrzyska się nie odbyły, w 2008 roku w Słubicach (XI), w 2009 roku w Opolu (XII), w 2010 roku w Kielcach (XIII), w 2011 roku w Siedlcach (XIV), w 2012 roku w Opolu (XV), w 2013 roku w Ełku (XVI), w 2014 roku w Słubicach (XVII) i w 2015 roku w Zamościu (XVIII)⁴. Warto zwrócić uwagę, iż w 2007 roku igrzyska się nie odbyły z powodu braku środków na organizację imprezy. Igrzyska w 2009 roku odbyły się na obiektach Dobrzemia Wielkiego, Opola i Suchego Boru⁵. W bloku dyscyplin sportowych najlepsi okazali

² „Wiadomości Sportowe”, sierpień 2012, s. 3.

³ Składnica Akt Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Warszawie (SAKZLZSW), *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2012 roku*, Warszawa 15 XII 2012 r., s. 14–15; *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2013 roku*, Warszawa 14 XII 2013 r., s. 15–16; *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2014 roku*, Warszawa 13 XII 2014 r., s. 11–12.

⁴ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 24–26; Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2012–2015*, Warszawa 21.05.2016, s. 23; „Wiadomości Sportowe”, sierpień 2010, s. 2; sierpień 2013, s. 2–3; sierpień 2014, s. 2–3; sierpień 2015, s. 2–3.

⁵ SAKZLZSW, *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2009 roku*, Warszawa XII 2009 r., s. 2–3.

się sportowcy z województwa wielkopolskiego, wyprzedzając reprezentantów województwa lubelskiego i dolnośląskiego.

Jubileuszowe XV Ogólnopolskie Igrzyska LZS odbyły się w 2012 roku w Opolu. W rywalizacji wojewódzkiej – punktowej – zwyciężyli reprezentanci województwa lubelskiego, przed opolskim i dolnośląskim; natomiast w rywalizacji medalowej zwyciężyło województwo lubelskie przed opolskim i małopolskim⁶. Ogólnopolskie Igrzyska LZS były bodźcem do upowszechniania i propagowania aktywności fizycznej w środowisku wiejskim.

Kolejną imprezą, realizowaną przez Krajowe Zrzeszenie LZS był Ogólnopolski Turniej Szachowy o „Złotą Wieżę”. W 1999 roku odbył się XLI finał centralny turnieju w Ustce. Kolejne finały odbyły się w 2000 roku w Bochni (XLII edycja), w 2001 roku w Ostródzie (XLIII), w 2002 roku w Bartkowie (XLIV), w 2003 roku w Chotowej (XLV), w 2004 roku w Jarnołtówku (XLVI), w 2005 roku w Międzybrodziu Żywieckim (XLVII), w 2006 roku w Chotowej (XLVIII), w 2007 roku w Gnieźnie (XLIX), w 2008 roku w Pułtusku (L), w 2009 roku w Ostródzie (LI), w 2010 roku w Mielnie (LII), w 2011 roku w Augustowie (LIII), w 2012 roku w Olkuszu (LIV), w 2013 roku w Zamościu (LV), w 2014 roku w Chotowej (LVI), w 2015 roku również w Chotowej (LVII) i w 2016 roku w Mielnie (LVIII)⁷. W finale turnieju „O Złotą Wieżę” brały udział najlepsze drużyny wyłonione z eliminacji wojewódzkich. Wśród zwycięzców imprezy szachowej należy wymienić następujące zespoły: GKS „Solny” Zieloniewo, KS „Juvenia” Hańcza Suwałki, Ludowy Klub Sportowy (LKS) „Kormoran” Ostróda, LKS „Rolnik” Róża, Ludowy Klub Szachowy (LKSz) GCKiP Czarna, LKSz ZPD Jasień i MLKS „Nadnarwianka” Pułtusk.

Najważniejszymi zawodami ogólnopolskimi dla sportowców w kategorii seniorów były mistrzostwa Polski, w których reprezentanci Krajowego Zrzeszenia LZS odnosili liczne sukcesy. Wśród dyscyplin, w których sportowcy Zrzeszenia LZS zdobywali sporo medali była lekkoatletyka. Podczas mistrzostw Polski seniorów w lekkoatletyce w Bielsku–Białej w 2012 roku złote medale zdobyli: Paweł Fajdek („Agros” Zamość) w rzucie młotem, Anna Jesień (ŁKS „Prefbet” Śniadowo – Łomża) w biegu na dystansie 400 m przez płotki, Angelika Cichocka (Ludowy Uczniowski Klub Sportowy – LUKS „Talex” Borzytuchom) w biegu na dystansie 800 m, Kamil Kryński (Klub Sportowy – KS „Podlasie” Białystok) w biegu na dystansie 200 m, Łukasz Parszczyński (KS „Podlasie” Białystok) w biegu na dystansie 3 000 m z przeszkodami, Szymon Kiecana („Agros” Zamość) w skoku wzwyż, Joanna Wiśniewska (LKS

⁶ Wiadomości Sportowe, listopad 2012, s. 16.

⁷ J. Moraś, Z. Tyszkiewicz, *50 lat Turnieju Szachowego o „Złotą Wieżę”*, b.r.w., s. 79–97; SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 18–19; *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2012 roku*, Warszawa 15 XII 2012 r., s. 12; *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2013 roku*, Warszawa 14 XII 2013 r., s. 13; *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2014 roku*, Warszawa 13 XII 2014 r., s. 9; „Wiadomości Sportowe”, czerwiec 2015, s. 17.

Polkowice) w rzucie dyskiem i Katarzyna Kowalska („Vectra” Włocławek) w biegu na dystansie 3 000 m z przeszkodami⁸. Podczas mistrzostw Polski seniorów w lekkoatletyce w Bydgoszczy, w czerwcu 2016 roku sportowcy KZ LZS zdobyli 21 medali (11 medali złotych, 3 medale srebrne i 7 medali brązowych).

W latach 2000–2009 do najlepszych sportowców Zrzeszenia LZS należy zaliczyć m. in.: Pawła Czapiewskiego („Lubusz” Słubice, lekkoatletyka), Rafała Dobrowolskiego („Stella” Kielce, łaźnictwo), Dariusza Jabłońskiego („Cement – Gryf” Chełm, zapasy), Bartosza Kizierowskiego (LKS „Delfin” Połaniec, pływanie), Aleksandrę Klejnowską (WLKS Siedlce, podnoszenie ciężarów), Adama Małysz (,,Wisła – Ustronianka” Wisła, narciarstwo), Piotra Piątka („Łuczniczka” Żywiec, łaźnictwo), Monikę Rogien („Orleńca” Trzciel, zapasy), Justynę Smosarską („Mazovia” Ciechanów, podnoszenie ciężarów) i Krystynę Zabawską („Podlasie” Białystok, lekkoatletyka)⁹.

Sportowcy Krajowego Zrzeszenia LZS osiągnęli też sukcesy na arenie międzynarodowej (w Igrzyskach Olimpijskich – IO, mistrzostwach świata i mistrzostwach Europy). Medale zdobywali m. in. w następujących dyscyplinach: badminton, kolarstwo, jeździectwo, lekkoatletyka, łaźnictwo, tyżwiarstwo szybkie, narciarstwo, podnoszenie ciężarów, tenis stołowy i zapasy.

Na Zimowych IO w Salt Lake City w 2002 roku, jeden z najlepszych sportowców Zrzeszenia LZS – Adam Małysz zdobył 2 medale w skokach narciarskich¹⁰. Srebrny medal w konkursie skoków na dużej skoczni (K–120), natomiast w konkursie skoków na skoczni średniej (K–90) medal brązowy. W konkursie drużynowym reprezentacja Polski, w której wystąpił Adam Małysz, zajęła VI miejsce¹¹.

Bez zdobycia medalowych zakończyli udział sportowcy LZS reprezentujący Polskę na XX Zimowych IO w Turynie (Włochy) w 2006 roku. Punktowane miejsca wywalczyli zawodnicy narciarstwa klasycznego, m. in. zajęli V miejsce w konkursie drużynowym w skokach narciarskich (Adam Małysz, Kamil Stoch – LKS „Poroniec” Poronin, Stefan Hula – SSR LZS „Sokół” Szczyrk); Adam Małysz zajął VII miejsce w konkursie skoków na skoczni normalnej (K–95), XIV miejsce w konkursie skoków na skoczni dużej (K–125); a Stefan Hula uplasował się na XXIX miejscu w konkursie skoków na skoczni K–95¹².

⁸ „Wiadomości Sportowe”, lipiec 2012, s. 17.

⁹ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009...*, s. 455.

¹⁰ P. Michalski (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2002*, Warszawa 2003, s. 123.

¹¹ SAKZLZSW, Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003*, Warszawa maj 2004, s. 126. Uczestnikiem IO w Salt Lake City był także zawodnik LKS „Klimczok” Bystra – Łukasz Kruczek. Ł. Kruczek nie wziął udziału w konkursach indywidualnych i konkursie drużynowym.

¹² SAKZLZSW, XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007*, Warszawa 2008, s. 91–192; D. Bakota, E. Małolepszy, A. Płomiński, *Sport w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Katowicach w latach 1999–2013...*, s. 278.

Podczas XXI Zimowych IO w Vancouver (Kanada) w 2010 roku, sportowcy Krajowego Zrzeszenia LZS zdobyli 3 medale¹³. Adam Małyśz (KS „Wisła – Ustroniana” Wisła) został dwukrotnym wicemistrzem olimpijskim w konkursach skoków narciarskich na skoczni normalnej oraz na skoczni dużej, natomiast Katarzyna Bachleđa–Curuś (LKS „Poroniec” Poronin) wraz z Katarzyną Woźniak i Luizą Złotkowską, zdobyła brązowy medal w wyścigu drużynowym w łyżwiarstwie szybkim. Ponadto, na IO w Vancouver startowali inni sportowcy Zrzeszenia LZS, m. in. startująca w biathlonie Magdalena Gwizdoń (Biathlonowy Ludowy Klub Sportowy – BLKS Żywiec) zajęła XXXV miejsce w sprincie na dystansie 7,5 km, XXXI miejsce w biegu pościgowym na dystansie 10 km, LIX miejsce w biegu indywidualnym na dystansie 15 km oraz XII miejsce w biegu sztafetowym 4x6 km. Z kolei Stefan Hula uplasował się na: XXXI miejscu w konkursie skoków narciarskich na skoczni K–95, XIX miejscu w konkursie skoków na skoczni K–125 oraz VI miejscu w konkursie drużynowym (wspólnie z Adamem Małyśzem)¹⁴.

W ekipie na XXII Zimowe IO w Soczi (Rosja) w 2014 roku, wśród 59 sportowców, 21 było reprezentantami klubów wchodzących w skład Krajowego Zrzeszenia LZS¹⁵. Bardzo dobrze zaprezentowali się łyżwiarze szybcy. Życiowy sukces odniósł Zbigniew Bródka (UKS „Błyskawica” Domaniewice), który został mistrzem olimpijskim w wyścigu na dystansie 1 500 m. Zbigniew Bródka wspólnie z Janem Szymańskim i Konradem Niedźwiedzkiem (LKS „Poroniec” Poronin) zdobyli brązowy medal w wyścigu drużynowym. Ponadto, w drużynie kobiet w łyżwiarstwie szybkim, która wywalczyła srebrny medal, znalazły się dwie zawodniczki LKS „Poroniec” Poronin – Katarzyna Bachleđa–Curuś i Luiza Złotkowska¹⁶. Warto też odnotować, iż wychowanki klubów Zrzeszenia LZS (LKS Ząb i LKS „Poroniec” Poronin) – Kamil Stoch zdobył dwa złote medale olimpijskie.

Sportowcy Zrzeszenia LZS startowali również na Letnich IO. Podczas XXVII Letnich IO w Sydney w 2000 roku Aleksandra Klejnowska – sztangistka z Siedlec, zajęła V miejsce w kat. 58 kg¹⁷. Oprócz Aleksandry Klejnowskiej, na pozycjach punktowanych uplasowali się: Krystyna Danilczyk–Zabawska (KS „Podlasie” Białystok) – zajęła V miejsce w pchnięciu kulą (19,18 m); Lidia Chojecka (WLKS Siedlce) – uplasowała się na V miejscu w biegu na dystansie 1500 m; Barbara Prei (LKS „Grom” Więcbork) – zajęła VIII miejsce w podnoszeniu ciężarów i Marcin Jurecki (Atletyczny Klub Sportowy – AKS Białogard) – uplasował się na VIII miejscu w zapasach w stylu wolnym. Ponadto, sportowcy Zrzeszenia LZS uczestniczyli we współzawodnictwie

¹³ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2010, s. 15.

¹⁴ D. Bakota, E. Małolepszy, A. Płomiński, *Sport w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Katowicach w latach 1999–2013...*, s. 278.

¹⁵ „Wiadomości Sportowe”, czerwiec 2014, s. 3.

¹⁶ Tamże.

¹⁷ J. Lis, J. Żemantowski (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2001*, Warszawa 2002, s. 158.

w innych dyscyplinach, m. in. w badmintonie (Katarzyna Krasowska i Michał Łogosz, LKS „Technik” Głubczyce; Robert Mateusiak, Suwalski Klub Badmintonu – SKB „Polam” Suwałki); w kolarstwie (Marek Galiński, LKS „Optex” Opoczno); w łucznictwie (Agata Bulwa, LKS „Dąbrovia” Dąbrowa Tarnowska; Bartosz Mikos, „Stella” Kielce); w kolarstwie torowym (Konrad Czajkowski, Marcin Mientki, „Pacyfic” Toruń); w podnoszeniu ciężarów (Dariusz Rytkowski, LKS „Mazovia” Ciechanów – IX miejsce); w tenisie stołowym (Tomasz Krzeszewski, LKS „Kormoran” Ostróda); w zapasach – w stylu klasycznym i stylu wolnym (Mariusz Dąbrowski, ZKS Koszalin; Dariusz Jabłoński, LKS „Cement – Gryf” Chełm)¹⁸. Wśród sportowców LZS, w Sydney miłą niespodzianką sprawiły: Krystyna Danilczyk-Zabawska i Aleksandra Klejnowska.

Podczas XXVIII Letnich IO w Atenach (2004) sportowcy Krajowego Zrzeszenia LZS reprezentowali Polskę w jeździectwie, kajakarstwie, lekkoatletyce, łucznictwie, podnoszeniu ciężarów i zapasach¹⁹. Plonem występu było kilka punktowanych miejsc, m. in. Aleksandra Klejnowska (WLKS Siedlce) zajęła V miejsce w podnoszeniu ciężarów w kategorii 58 kg; Anna Jakubczak („Agros” Zamość) zajęła VII miejsce w lekkoatletyce (w biegu na dystansie 1 500 m) oraz Grzegorz Krejner i Damian Zieliński zajęli VII miejsce w kolarstwie torowym. Ponadto, Małgorzata Sobieraj (MLKS „Czarna Strzała” Bytom, łucznictwo) zajęła XXIX miejsce w rywalizacji indywidualnej oraz XV miejsce we współzawodnictwie drużynowym (wspólnie z Iwoną Dzieciół-Marcinkiewicz i Justyną Mospinek)²⁰. Na IO w Atenach wzięli udział też zapaśnicy – Dariusz Jabłoński i Radosław Truszkowski („Cement – Gryf” Chełm)²¹. W ramach Igrzysk Paraolimpijskich w Atenach, Adam Jurasz (Ludowe Integracyjne Towarzystwo Sportowe – LITS „Anders” Żywiec) zdobył srebrny medal w tenisie stołowym.

Reprezentacja Polski na XXIX Letnie IO w Pekinie (2008) liczyła 263 sportowców, w tym 26 zrzeszonych w LZS, m. in. w badmintonie, jeździectwie, kajakarstwie, lekkoatletyce, kolarstwie torowym, łucznictwie, podnoszeniu ciężarów, tenisie stołowym, triathlonie i zapasach²². Spośród sportowców LZS, kolejny raz miejsce w „pierwszej ósemce” zajęła Aleksandra Klejnowska, która w kategorii 58 kg uplasowała się na VII pozycji; Małgorzata Sobieraj w łucznictwie, wspólnie z Iwoną Dzieciół-Marcinkiewicz i Justyną Mospinek, zajęła VI miejsce w rywalizacji druży-

¹⁸ SAKZLZSW, Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003*, Warszawa maj 2004, s. 65–145; „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2000, s. 2–4; E. Małolepszy, D. Bakota, A. Płomiński, *Sport w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu w latach 1999–2011. Zarys dziejów...*, s. 132.

¹⁹ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007*, Warszawa 2008, s. 91–192.

²⁰ D. Bakota, E. Małolepszy, A. Płomiński, *Sport w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Katowicach w latach 1999–2013...*, s. 277–278.

²¹ E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Sport i turystyka w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 2000–2012...*, s. 37.

²² SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 55.

nowej; Ewa Dederko (Wiodący LKS „Kmicic” Częstochowa, triathlon) uplasowała się w czwartej dziesiątce; Rafał Dobrowolski („Stella” Kielce, łucznictwo) uplasował się na XIII miejscu, a Piotr Piątek (LKS „Łucznik” Żywiec, łucznictwo) zajął w klasyfikacji indywidualnej XXXVI miejsce, natomiast w rywalizacji drużynowej – V (startowali Rafał Dobrowolski i Piotr Piątek)²³. Zawodniczka „Znicza” Biłgoraj – Marzena Karpińska zajęła IX miejsce w podnoszeniu ciężarów w kategorii 48 kg. W igrzyskach wzięli udział też lekkoatleci: Dorota Gruca, Anna Jakubczak, Izabela Kostrybała (wszystkie „Agros” Zamość) oraz Artur Brzozowski („Znicz” Biłgoraj)²⁴.

W dniu 7 lipca 2012 roku PKOL ogłosił skład na XXX Letnie IO w Londynie (2012)²⁵. Na IO w Londynie Polskę miało reprezentować 216 sportowców w 22 dyscyplinach. W tym gronie byli obecni sportowcy zrzeszeni w klubach LZS, m. in.: Kamila Augustyn, Adam Cwalina, Michał Łagosz (SKB Suwałki), Robert Mateusiak, Nadieżda Zięba (Uczniowski Klub Sportowy – UKS „Hubal” Białystok), Przemysław Wacha (LKS „Technik” Głubczyce) w badmintonie; Beata Stremler (LKJ „Lewada” Zakrzów) w jeździectwie; Grzegorz Kiljanek (LKK Drzewica) w kajakarstwie górskim; Adrian Tekliński (ALKS „Stal” Grudziądz) w kolarstwie torowym; Katarzyna Pawłowska (UKS „Jedynka – Limaro” Kórnik) w kolarstwie szosowym; Paweł Fajdek (KS „Agros” Zamość), Anna Jesień (LŁKS „Prefbet” Śniadowo – Łomża), Katarzyna Kowalska (LKS „Vectra–DGS” Włocławek), Kamil Kryński i Łukasz Parszczyński (KS „Podlasie” Białystok) w lekkoatletyce; Rafał Dobrowolski („Stella” Kielce), Natalia Leśniak („Łucznik” Żywiec) w łucznictwie; Ewa Mizdal („Unia” Hrubieszów), Adrian Zieliński i Tomasz Zieliński („Tarpan” Mroczka) w podnoszeniu ciężarów; Maria Cześnik (Wiodący LKS „Kmicic” Częstochowa) w triathlonie; Iwona Matkowska („Agros” Żary), Monika Michalik (MGLKS „Orlęta” Trzciel) w zapasach²⁶. Ponadto, na IO w Londynie wystąpiła Karolina Tymińska (ZLKL Zielona Góra) w lekkoatletyce. Najlepszy wynik na IO w Londynie osiągnął Adrian Zieliński, który został mistrzem olimpijskim w podnoszeniu ciężarów w kategorii 85 kg. Z reprezentantów Zrzeszenia LZS, miejsca w pierwszej „ósemce” zajęli m. in.: Ewa Mizdal w podnoszeniu ciężarów (VII miejsce); Monika Michalik (V) i Iwona Matkowska (VII) w zapasach; Robert Mateusiak i Nadieżda Zięba w badmintonie w grze mieszanej (V–VIII) i Beata Stremler w ujeżdżaniu drużynowo (VIII miejsce)²⁷.

²³ D. Bakota, E. Małolepszy, A. Płomiński, *Sport w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Katowicach w latach 1999-2013...*, s. 277-278; E. Małolepszy, A. Płomiński, *Sport i turystyka w działalności Świętokrzyskiego Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe” w latach 1999-2012*, „Zeszyty Naukowe Almamater Szkoła Wyższa z siedzibą w Warszawie”, 2014 nr 2 (71), s. 206-207.

²⁴ E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Sport i turystyka w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 2000-2012...*, s. 37.

²⁵ „Wiadomości Sportowe”, lipiec 2012, s. 2.

²⁶ Tamże.

²⁷ „Wiadomości Sportowe”, sierpień 2012, s. 2.

Dyscypliną, w której sportowcy Zrzeszenia LZS osiągnęli sukcesy w mistrzostwach świata było kolarstwo. Katarzyna Pawłowska zdobyła złoty medal w kolarstwie torowym (w konkurencji scratch) podczas mistrzostw świata, które rozegrano w 2012 roku²⁸. Był to pierwszy medal wywalczony przez kobietę na mistrzostwach świata. Agnieszka Skalniak (TKK „Pacifik” Toruń) w latach 2014–2015 zdobyła dwa brązowe medale na mistrzostwach świata (w kolarstwie szosowym) w Ponferradzie i Richmond (USA)²⁹.

Kolejną dziedziną sportu, w której sportowcy Krajowego Zrzeszenia LZS odnosili sukcesy na arenie międzynarodowej była lekkoatletyka (zarówno w hali, jak i na otwartym stadionie). W 2000 roku Lidia Chojecka wywalczyła tytuł wicemistrzyni świata w biegu na dystansie 3 000 m³⁰. Z kolei podczas halowych mistrzostw świata w lekkoatletyce, które odbyły się w 2014 roku w Sopocie reprezentanci Zrzeszenia LZS zdobyli dwa medale. Kamila Lićwinko („Podlasie” Białystok) zajęła I miejsce w skoku wzwyż, natomiast Angelika Cichocka (ULKS „Talex” Borzytuchom) zdobyła tytuł wicemistrzyni w biegu na dystansie 800 m³¹. Na mistrzostwach świata w lekkoatletyce, które zorganizowano w sierpniu 2015 roku w Pekinie, doskonale zaprezentowali się Paweł Fajdek („Agros” Zamość) i Wojciech Nowicki (KS „Podlasie” Białystok). Paweł Fajdek zdobył tytuł mistrza świata, zaś Wojciech Nowicki zajął III miejsce³². Rafał Dobrowolski wywalczył w halowych mistrzostwach świata w 2009 roku w Rzeszowie, tytuł wicemistrza świata w łucznictwie³³.

Jednym z najbardziej utytułowanych przedstawicieli polskiego narciarstwa na mistrzostwach świata był Adam Małysz. Na imprezie sportowej tej rangi zdobył 6 medali (4 złote, 1 srebrny i 1 brązowy)³⁴. Podczas mistrzostw świata w Lahti w 2001 roku wywalczył złoty medal w konkursie skoków na skoczni „normalnej” oraz srebrny medal w konkursie skoków na skoczni „dużej”; a w 2003 roku we włoskiej miejscowości Val di Fiemme został dwukrotnym mistrzem świata. Kolejne mistrzostwo świata wywalczył w 2007 roku (Sapporo, skocznia „normalna”). Z kolei podczas mistrzostw świata w Oslo w 2011 roku na skoczni „normalnej” zdobył medal brązowy³⁵. Przez ponad dekadę Adam Małysz należał do najlepszych skoczków narciarskich na świecie, m. in. czterokrotnie – w sezonach 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, 2006/2007 – zwyciężył w Pucharze Świata, zaś w sezonie 2010/2011

²⁸ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2015, s. 6.

²⁹ Tamże, s. 12.

³⁰ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2000, s. 13.

³¹ „Wiadomości Sportowe”, czerwiec 2014, s. 3.

³² „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2015, s. 12.

³³ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2012, s. 7.

³⁴ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009...*, s. 454.

³⁵ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 55.

zajął III miejsce. Wśród skoczków narciarskich duży sukces osiągnął też zawodnik LKS „Poroniec” Poronin (wcześniej, do 2002 roku LKS Ząb) – Kamil Stoch. Zajął IV miejsce w konkursie skoków na średniej skoczni (K-100), w mistrzostwach świata w Libercu (2009)³⁶. Natomiast podczas mistrzostw świata w narciarstwie klasycznym w Falun w 2015 roku, Sylwia Jaśkowiec (narciarka LKS Hilltop Wiśniowa Osieczany), wspólnie z Justyną Kowalczyk, zdobyła brązowy medal w sprincie drużynowym³⁷.

Sportowcy Zrzeszenia LZS wysokie lokaty zajmowali też w sportach wodnych. Sandra Pawełczak i Paweł Skowroński (UKS „Dojlidy” Białystok) zdobyli brązowe medale w kajakarstwie na mistrzostwach świata w 2010 roku³⁸

Dyscyplinami, w których tradycyjnie sportowcy Zrzeszenia LZS odnosili sukcesy w mistrzostwach świata w kategorii seniorów były podnoszenie ciężarów i zapasy. Największym sukcesem Aleksandry Klejnowskiej (WLKS Siedlce) było wywalczenie tytułu mistrzyni świata w podnoszeniu ciężarów podczas zawodów w Antalyi w 2001 roku w kategorii 58 kg³⁹. Natomiast tytuł mistrza świata – w 2010 roku – zdobył Adrian Zieliński. Rok później zajął III miejsce⁴⁰. Z kolei Iwona Sadowska („Agros” Żary) w kategorii 48 kg i Monika Michalik-Rogień w kategorii 63 kg, podczas mistrzostw świata w zapasach rozegranych w 2006 roku w chińskiej miejscowości Guangzhou, wywalczyły medale brązowe⁴¹.

Czołowym zapaśnikiem na świecie był reprezentant Zrzeszenia LZS – Dariusz Jabłoński („Cement – Gryf” Chełm). Został mistrzem świata w 2003 roku w kategorii 55 kg⁴². Zawody odbyły się we francuskiej miejscowości Creteil. Natomiast zawodniczka „Platana” Borkowice – Edyta Witkowska w 2002 roku została brązową medalistką mistrzostw świata w zapasach w stylu klasycznym w kategorii 72 kg (Chalkida, Grecja), a także mistrzynią świata w sumo na zawodach przeprowadzonych we Wrocławiu. Wcześniej, bo w 2000 roku Edyta Witkowska została wicemistrzynią świata w zapasach⁴³. Z kolei Agata Pietrzyk („Suples” Kraśnik) w 2008 roku zdobyła brązowy medal w zapasach podczas mistrzostw świata w Tokio, natomiast rok później podczas zawodów w Herning – medal srebrny⁴⁴. Inna zawodniczka Wo-

³⁶ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2009*, Warszawa 2010, s. 287.

³⁷ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2015, s. 11.

³⁸ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2010, s. 15.

³⁹ J. Lis, J. Żemantowski (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2001*, Warszawa 2002, s. 155.

⁴⁰ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2012, s. 6.

⁴¹ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2006*, Warszawa 2007, s. 444.

⁴² M. Pacek, M. Piłat (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2003*, Warszawa 2004, s. 264.

⁴³ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2000, s. 13; P. Michalski (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2002*, Warszawa 2003, s. 236–237.

⁴⁴ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 56; E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Sport i turystyka w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 2000–2012...*, s. 37.

jewódzkiego Zrzeszenia LZS w Lublinie – Monika Skiba wywalczyła brązowy medal mistrzostw świata w sumo (2008 roku).

Znaczącym dorobkiem medalowym mogą poszczycić się reprezentanci Krajowego Zrzeszenia LZS w mistrzostwach Europy. Bartosz Kizierowski reprezentował w latach 2001–2002 LKS „Delfin” Połaniec. Na mistrzostwach Europy w pływaniu w Berlinie w 2002 roku (na pływalni 50–metrowej) zdobył złoty medal w wyścigu na dystansie 50 m stylem dowolnym i brązowy medal w wyścigu na dystansie 50 m stylem grzbietowym⁴⁵.

Piotr Piątek („Łucznik” Żywiec) zdobył brązowy medal na mistrzostwach Europy w łucznictwie, które odbyły się w Atenach w 2006 roku⁴⁶. Wyczyn Piotra Piątka powtórzył inny reprezentant Zrzeszenia LZS – Rafał Dobrowolski, który na mistrzostwach Europy w Vittel we Francji w 2008 roku zajął III miejsce⁴⁷. Na zawodach w Atenach (2006) brązowy medal w rywalizacji drużynowej (wspólnie z Justyną Mospinek i Iwoną Marcinkiewicz) zdobyła Małgorzata Ćwienczek (MGLKS „Czarna Strzała” Bytom).

Sukcesy na mistrzostwach Europy osiągnęli także badmintoniści Zrzeszenia LZS. Michał Łogosz (LKS „Technik” Głubczyce) – wspólnie z Robertem Mateusiakiem – wywalczyli w 2000 roku w Glasgow medal brązowy. Dwa lata później (2002) podobnie zdobyli medal brązowy w Malmö (Szwecja) – jako zawodnicy Suwalskiego Klubu Badmintona (SKB) Suwałki – w grze podwójnej. Po raz kolejny medal brązowy w grze podwójnej wywalczyli podczas mistrzostw Europy w Den Bosch (Holandia)⁴⁸. Nadzieżdza Zięba (Kostiuczyk) i Robert Mateusiak zdobyli w 2008 roku srebrny medal mistrzostw Europy w grze mieszanej, natomiast w 2006 roku medal brązowy⁴⁹.

Czołowa reprezentantka Polski w zapasach – Iwona Matkowska („Agros” Żary) zdobyła na mistrzostwach Europy w 2005 roku srebrny medal, a w 2008 roku – medal brązowy. Z kolei Monika Michalik–Rogień („Orlęta” Trzciel) wywalczyła na mistrzostwach Europy 3 złote medale (w 2003 roku w Rydze; w 2005 roku w Warnie i w 2009 roku w Wilnie), 3 srebrne (w 2000 roku w Sofii, w 2002 roku w Seinäjoki – kategorii 59 kg i w 2006 roku w Moskwie) oraz 2 brązowe (w 2007 roku w Sofii i w 2008 roku w Tampere)⁵⁰. Inny przedstawiciel sportu zapaśniczego – Dariusz Jabłoński wywalczył brązowe medale mistrzostw Europy w zapasach podczas zawo-

⁴⁵ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009...*, s. 455.

⁴⁶ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2006*, Warszawa 2007, s. 208–209.

⁴⁷ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2008*, Warszawa 2009, s. 288–289.

⁴⁸ SAKZLZSW, Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003*, Warszawa maj 2004, s. 110–111; P. Michalski (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2002*, Warszawa 2003, s. 22–24; B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2006*, Warszawa 2007, s. 25–26.

⁴⁹ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007*, Warszawa 2008, s. 152.

⁵⁰ SAKZLZSW, Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003*, Warszawa maj 2004, s. 75–77; Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 56.

dów w Istambule (2001) i w Seinäjoki (2002, kategorii 55 kg)⁵¹. Mariusz Łoś („Agros” Zamość) podczas mistrzostw Europy w Wilnie (2009) zdobył srebrny medal.

Znaczące sukcesy w mistrzostwach Europy odnosili także ciężarowcy. Aleksandra Klejnowska na mistrzostwach Europy zdobyła 7 medali (3 złote, 2 srebrne i 2 brązowe) w kategorii 58 kg⁵². Inna zawodniczka WLKS Siedlce – Dominika Miisterska na mistrzostwach Europy we Władysławowie w 2006 roku zajęła III miejsce w kategorii 69 kg (99 kg + 122 kg = 221 kg)⁵³. W 2009 roku Marzena Karpińska (LKS „Znicz” Biłgoraj) zdobyła brązowy medal mistrzostw Europy w kategorii 48 kg (rozegrano je w Bukareszcie)⁵⁴. Mariusz Rytkowski („Mazovia” Ciechanów) został wicemistrzem Europy w podnoszeniu ciężarów w 2002 roku w kategorii 85 kg (380 kg)⁵⁵. Zawody odbyły się w Antalyi (Turcja).

W latach 2010–2015 medale mistrzostw Europy zdobyli m. in. w badmintonie: Nadieżda Zięba i Robert Mateusiak (UKS „Hubal” Białystok) sięgnęli po mistrzostwo Europy w grze mieszanej podczas zawodów w Karlskronie (Szwecja), rozegranych w dniach 16–21 kwietnia 2012 roku oraz po srebrny medal mistrzostw Europy w grze mieszanej w Manchester (14–18 kwietnia 2010 roku)⁵⁶; w kolarstwie: Piotr Gawroński (TKK „Pacific” Toruń) – medal złoty, Katarzyna Pawłowska – medal srebrny (w wyścigu punktowym), Rafał Ratajczyk („Gryf” Szczecin) – medal brązowy; w lekkoatletyce: Paweł Fajdek – medal srebrny, Joanna Wiśniewska – medal brązowy; w łucznictwie: Rafał Dobrowolski („Stella” Kielce) – medal brązowy, Natalia Leśniak (LKS „Łuczniczka” Żywiec) – medal srebrny, a drużyna kobiet (w składzie m. in. Adriana Żurańska – „Unia” Pielgrzymka, Karina Lipiarska-Pałka – „Grot” Zabierzów i Natalia Leśniak) – medal brązowy; w podnoszeniu ciężarów: Adrian Zieliński („Tarpan” Mrocza) – medal złoty, Tomasz Zieliński („Tarpan” Mrocza) – medal srebrny, Marzena Karpińska (LKS „Znicz” Biłgoraj) – medal srebrny, Ewa Mizdał („Unia” Hrubieszów) – medal srebrny; w zapasach: Iwona Matkowska („Agros” Żary) – medal złoty i dwa medale brązowe; Krystian Brzozowski („Orzeł” Namysłów) – medal brązowy, Agata Pietrzyk („Suples” Kraśnik) – medal brązowy⁵⁷. J. Wiśniewska podczas mistrzostw Europy w lekkoatletyce w Barcelonie (27 lipiec–1 sierpień 2010 roku) zajęła III miejsce w rzucie dyskiem. Marzena Karpińska w podnoszeniu ciężarów

⁵¹ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009...*, s. 455.

⁵² Zob. *Kroniki Sportu Polskiego za lata 2000–2009*.

⁵³ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2006*, Warszawa 2007, s. 280–281.

⁵⁴ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009...*, s. 455.

⁵⁵ Tamże.

⁵⁶ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2010*, Warszawa 2011, s. 94–96; B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2012*, Warszawa 2013, s. 130.

⁵⁷ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2010, s. 15; grudzień 2012, s. 6–7; czerwiec 2014, s. 3; sierpień 2014, s. 18; grudzień 2014, s. 11.

wywalczyła srebrny medal na mistrzostwach Europy w Mińsku (Białoruś) w kategorii 48 kg (83 kg + 96 kg = 179 kg). Z kolei brązowe medale w zapasach Iwona Matkowska (w kategorii 48 kg) i Agata Pietrzyk (w kategorii 55 kg) zdobyły podczas mistrzostw Europy w Baku (Azerbejdżan) w 2010 roku⁵⁸. W 2016 roku podczas mistrzostw Europy w lekkoatletyce w Amsterdamie Paweł Fajdek zdobył złoty medal w konkursie rzutu młotem, natomiast Wojciech Nowicki zdobył medal brązowy⁵⁹.

Pewnym określeniem potencjału sportowego Zrzeszenia LZS może być liczba zdobytych medali przez Zrzeszenia Wojewódzkie, np. w latach 2008–2011 sportowcy Wojewódzkiego Zrzeszenia LZS w Lublinie zdobyli 393 medale (117 złotych, 108 srebrnych i 168 brązowych) mistrzostw Polski seniorów oraz w kategoriach młodzieżowych⁶⁰.

Swego rodzaju podsumowaniem działalności sportowej w Krajowym Zrzeszeniu LZS były plebiscyty na najlepszego sportowca Zrzeszenia. W Plebiscycie na „10 Najlepszych Sportowców Zrzeszenia LZS” za 2002 roku zwyciężył Adam Małysz, II miejsce zajął Paweł Czapiewski, III – Bartosz Kizierowski, IV – Marcin Rytkowski („Mazovia” Ciechanów, podnoszenie ciężarów), V – Edyta Witkowska, (LKS „Platan” Borkowice, zapasy, sumo), VI – Dariusz Jabłoński, VII – Damian Zieliński („Gryf” Szczecin, kolarstwo torowe), VIII – Marcin Dołęga (WLKS Siedlce, podnoszenie ciężarów), IX – Krzysztof Kuźniak („Trasa” Zielona Góra, kolarstwo przełajowe) i X – Karina Lipińska („Kmita” Zabierzów, łucznictwo)⁶¹.

W plebiscycie przeprowadzonym za 2010 roku nieoczekiwanie najlepszym okazał się sztangista Adrian Zieliński, wyprzedzając „znakomitego reprezentanta narciarstwa” – Adama Małysza (KS „Wisła – Ustronianka” Wisła) oraz łyżwiarzkę szybką LKS „Poroniec” Poronin – Katarzynę Bachledę-Curuś⁶². Ciężarowiec MGLKS „Tarpan” Mrocza zwyciężył w plebiscycie za 2011 roku, wyprzedzając Kamila Kryńskiego (KS „Podlasie” Białystok, lekkoatletyka) oraz Vincenta Słomińskiego (KS „Piast” Człuchów, kajakarstwo)⁶³. W 2012 roku ponownie zwyciężył Adrian Zieliński⁶⁴. Kolejne miejsca zajęli: II – Katarzyna Pawłowska – UKS „Jedynka Limaro” Kórnik (kolarstwo), III – Iwona Matkowska (zapasy), IV – Nadieżda Zięba i Robert Mateusiak (badminton), V – Ewa Mizdal (podnoszenie ciężarów), VI – Rafał Dobrowolski (łucznictwo), VII – Kamil Kryński (lekkoatletyka), VIII – Grzegorz Kiljanek (kajakarstwo górskie), IX – Paweł Fajdek (lekko-

⁵⁸ B. Chruścicki (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2010*, Warszawa 2011, s. 542–544.

⁵⁹ SAKZLZSW, *21 medali naszych lekkoatletów na MP seniorów*, b. pag.

⁶⁰ E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Sport i turystyka w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 2000–2012...*, s. 37.

⁶¹ E. Małolepszy, *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009...*, s. 456.

⁶² „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2010, s. 15.

⁶³ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012, s. 57.

⁶⁴ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2012, s. 6.

atletyka) i X – Tomasz Zieliński (podnoszenie ciężarów)⁶⁵. Zwycięzcą plebiscytu w 2013 roku został Paweł Fajdek, na II miejscu uplasowała się drużyna kobiet w łyżwiarstwie szybkim (m. in. K. Bachleđa-Curuś, L. Złotkowska), zaś III – Kamil Skaskiewicz (zapasy)⁶⁶.

Zakończenie

Krajowe Zrzeszenie LZS wniosło największy wkład w rozwój sportu w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym w Polsce w okresie lat 1999–2016. Z inicjatywy KZ LZS rozwijał się sport kwalifikowany, jak również sport masowy. Przykładem na kształtowanie i propagowanie sportu masowego były Ogólnopolskie Igrzyska LZS czy też Ogólnopolski Turniej Szachowy o „Złotą Wieżę”.

Oprócz sportu masowego, znaczący był udział KZ LZS w sporcie kwalifikowanym w Polsce. Sportowcy klubów KZ LZS należeli do najlepszych w Polsce, jak również reprezentowali Polskę na arenie międzynarodowej. Efektem współzawodnictwa na arenie międzynarodowej były sukcesy sportowców KZ LZS na Igrzyskach Olimpijskich, mistrzostwach świata i mistrzostwach Europy. Sportowcy Zrzeszenia LZS osiągnęli największe sukcesy w badmintonie, jeździectwie, kajakarstwie górskim, kolarstwie, łucznictwie, łyżwiarstwie szybkim, podnoszeniu ciężarów, sumo, narciarstwie, tenisie stołowym i zapasach.

Piśmiennictwo

A. Źródła

I. Źródła archiwalne

1. Składnica Akt Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Warszawie

II. Źródła drukowane

1. *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2009 roku*, Warszawa XII 2009 roku
2. *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2012 roku*, Warszawa 15 XII 2012 roku
3. *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2013 roku*, Warszawa 14 XII 2013 roku
4. *Informacja z realizacji zadań KZ LZS w 2014 roku*, Warszawa 13 XII 2014 roku
5. *Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003*, Warszawa maj 2004.
6. *Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007*, Warszawa 2008.
7. *Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011*, Warszawa maj 2012.
8. *Sprawozdanie z działalności za lata 2012–2015*, Warszawa 21.05.2016.

III. Prasa

1. „Wiadomości Sportowe” 2000, 2010, 2012–2016

---

⁶⁵ Tamże.

⁶⁶ SAKZLZSW, Rada Główna Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2012–2015, Warszawa 21.05.2016, s. 62.

B. Literatura

1. Bakota D., Małolepszy E., Płomiński A., *Sport w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Katowicach w latach 1999–2013*, [w:] M. Zowisło, J. Kosiewicz (red.), *Sport i turystyka w zwierciadle wartości społecznych*, Kraków 2015, s. 272–279.
2. Chruścicki B. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2006*, Warszawa 2007.
3. Chruścicki B. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2008*, Warszawa 2009.
4. Chruścicki B. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2009*, Warszawa 2010.
5. Chruścicki B. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2010*, Warszawa 2011.
6. Chruścicki B. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2012*, Warszawa 2013.
7. Lis J., Żemantowski J. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2001*, Warszawa 2002.
8. Małolepszy E., Bakota D., Płomiński A., *Sport w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu w latach 1999–2011. Zarys dziejów*, „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Kultura Fizyczna”, 2013 t. XII nr 2, s. 125–135.
9. Małolepszy E., Drozdek-Małolepsza T., *Rekreacja fizyczna i sport dla wszystkich w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1989–2010*. w: A. Buková, K. Lukac (red.): *Rekreačný šport, zdravie, kvalita života. Monografie článkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*, Košice 2012, s. 197–204.
10. Małolepszy E., Drozdek-Małolepsza T., *Sport i turystyka w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie w latach 2000–2012*, „Aktywność ruchowa ludzi w różnym wieku”, 2014 nr 1–4 (21–24), s. 31–42.
11. Małolepszy E., Płomiński A., *Sport i turystyka w działalności Świętokrzyskiego Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe” w latach 1999–2012*, „Zeszyty Naukowe Almamer, Szkoła Wyższa Z Siedzibą W Warszawie”, 2014 nr 2 (71), s. 197–212.
12. Małolepszy E., *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009*, w: F. Kampka, S. Stępka (red.): *Wieś i ruch ludowy w Polsce i w Europie*, t. 2. *Idee, organizacje, środowisko*, Warszawa 2012, s. 439–457.
13. Michalski P. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2002*, Warszawa 2003.
14. Moraś J., Tyszkiewicz Z., *50 lat Turnieju Szachowego o „Złotą Wieżę”*, b.rokuw.
15. Pacek M., Piłat M. (red.), *Kronika Sportu Polskiego 2003*, Warszawa 2004.

SPORT IN THE ACTIVITY OF THE NATIONAL ASSOCIATION OF RURAL SPORTS TEAMS IN THE YEARS 1999–2016 (IN THE CATEGORY OF SENIORS)

Summary

Keywords: *sport, National Association of Rural Sports Teams, seniors*

The aim of the paper has been to present sport in the activity of the National Association of Rural Sports Teams (NA RST) in the years 1999–2016, in the category of seniors. In the

activities of NA RST apart from, among others, physical education, physical recreation and tourism, an important role has been attached to sport, both in terms of sport for children and youth and sport in the category of seniors. In the period discussed NA RST had about 300 thousand members and was the largest organization in rural and small-town communities. In the field of sport, in NA RST different disciplines were developed, among others, badminton, sports games (mainly football), horse riding, canoeing, cycling, athletics, archery, speed skating, skiing, weightlifting, chess, sumo, taekwon-do, table tennis, wrestling, and other sport disciplines. Sportspeople of NA RST were successful in the all-Poland and international arena.

Translated by Eligiusz Małolepszy